

підприємницькі асоціації, торговельні палати, банківські установи), допомога у матеріально-технічному забезпеченні; полегшення доступу до фінансових ресурсів шляхом зниження облікової ставки Національного банку України, стабілізації курсу гривні, вдосконалення та поширення механізмів гарантування кредитів для малого підприємництва. Необхідно враховувати зарубіжні форми підтримки з метою застосування їх в наших умовах [4, с. 3].

Отже, державна підтримка малого бізнесу потребує серйозних реформ і доопрацювань. На сьогодні в Україні, зокрема західному регіоні, ще не забезпечені основні компоненти сприятливого економічного середовища щодо успішного розвитку малого і середнього бізнесу (інноваційні та інвестиційні фонди, бізнес-інкубатори, бізнес-центри).

Література

1. Донських А. С. Державна підтримка підприємництва – складова ефективної політики розвитку малого бізнесу / А. С. Донських // Ефективна економіка. – 2012. – № 10.
2. Заярна Н. М. Вплив економічної кризи на зовнішньоекономічну діяльність підприємств України / Н. М. Заярна, О. О. Притула // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.01.
3. Квасниця О. Вплив світової фінансової кризи на стан розвитку малого підприємництва / О. Квасниця // Економічний аналіз: збірник наукових праць / Гол. ред. С. І. Шкарабан. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – Вип. 5. – С. 268–271.
4. Корягіна Т. В. Особливості державного регулювання малого підприємництва в Україні / Т. В. Корягіна, Ю. Є. Осацька // Економіка та держава. – 2014. – № 12.

Лічний А. М., ст. гр. ФСГм-12
Мартинюк В. Ф., к.е.н., доцент

ОПТИМІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах погіршення фінансового стану більшості вітчизняних підприємств та нестабільності їх функціонування актуалізуються питання оптимізації формування грошових потоків, вирішення проблеми дефіциту оборотних коштів, ефективного управління дебіторською заборгованістю та поточними фінансовими інвестиціями. Ці проблеми призводять до незбалансованості власних грошових активів суб'єктів господарювання, надмірної тривалості фінансових циклів, обмеженості використання фінансових інструментів і технологій, внаслідок чого підприємства масово залучають та використовують позикові кошти.

Теоретичні та практичні аспекти управління грошовими активами глибоко досліджені в працях таких учених і практиків, як: А. Е. Абдурахманова, Н. О. Власова, В. А. Гросул, М. Л. Кремповая,

Л. О. Лігоненко, А. Г. Ротанова, З. В. Філатова, О. М. Филипенко, В. А. Харченко та низки інших. Однак, питання оптимізації грошових потоків у напрямку обґрунтування її методів, факторів та цілей потребують детальних наукових пошуків.

Грошові активи – це загальний обсяг грошових коштів підприємства, їхні еквіваленти, які перебувають у його розпорядженні на певну дату і представляють собою готові засоби платежу. У практиці фінансового менеджменту до грошових активів відносять не тільки залишки грошових коштів у національній та іноземній валютах, а й обсяг короткострокових фінансових вкладень, які розглядаються як форма інвестиційного використання тимчасово вільного залишку грошових коштів.

В умовах ринкових відносин основним завданням підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок оптимізації та раціонального управління грошовими потоками, яке дозволить забезпечити фінансову рівновагу та ритмічність діяльності підприємства, прискорити обіг капіталу, знизити ризик неплатоспроможності та отримати прибуток.

Формування грошових активів на підприємстві розпочинається зі створення його статутного капіталу. У подальшому грошові кошти інвестуються для забезпечення виробничо-господарської діяльності, розширення і розвитку виробництва. Саме так підприємства отримують можливість функціонувати, а саме виробляти та збувати продукцію, одержуючи доходи. При цьому підприємство стикається з проблемою вхідних та вихідних грошових потоків, у цілях оптимізації котрих необхідно проводити заходи зі 1) зменшення від'ємного грошового потоку та 2) управління надлишковим грошовим потоком. До перших зараховано мінімізацію обсягів реальних інвестицій, суми постійних витрат й обсягів фінансових інвестицій. До других – заходи, які активізують інвестиційну діяльність підприємства та спрямовуються на: погашення банківських довгострокових кредитів достроково; максимізацію обсягу реальних інвестицій; максимізацію обсягу фінансових інвестицій.

Крім того, при оптимізації грошових потоків важливу увагу приділяють їх збалансованості у часі. Для виконання цього завдання використовують два методи – вирівнювання і синхронізацію. Вирівнювання дозволяє у деякій мірі зрівняти сезонність виробничого циклу та паралельно оптимізувати середні залишки коштів і підвищити рівень абсолютної ліквідності. Синхронізація грошових потоків допомагає забезпечити мінімальне розходження між додатним та від'ємним грошовими потоками. А оптимізація останніх являє собою процес вибору найкращих форм їх організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення господарської діяльності підприємства [4, с. 161–165].

Основними цілями оптимізації грошових потоків підприємства є: забезпечення збалансованості обсягів грошових потоків; забезпечення

синхронності формування грошових потоків у часі; забезпечення збільшення чистого грошового потоку підприємства у прогностному періоді [1, с. 164], що, на наш погляд, зводиться до такої мети оптимізації фінансових ресурсів господарюючих суб'єктів загалом як скорочення витрат діяльності з метою збільшення прибутку в перспективі [3, с. 291].

Оптимізація грошових потоків дає змогу підтримувати фінансову рівновагу, яка досягається за умови, якщо попит підприємства на грошові кошти дорівнює його пропозиції у кожний період часу чи в кінцевому результаті часу в певний період [2]. А найважливішою передумовою здійснення оптимізації грошових активів є дослідження факторів, які впливають на їх обсяги та характер формування у часі. Ці фактори можна розділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх належать: кон'юнктура товарного ринку, кон'юнктура фінансового ринку, система оподаткування підприємств, система здійснення розрахункових операцій господарюючих суб'єктів, доступність фінансового кредиту, можливість залучення коштів безоплатного цільового фінансування. До внутрішніх чинників зараховано: життєвий цикл підприємства; тривалість операційного циклу; сезонність виробництва та реалізації продукції; амортизаційна політика підприємства; коефіцієнт операційного левериджу.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити такий висновок: з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства необхідно оптимізувати процес формування грошових активів на кожному етапі його розвитку забезпеченням синхронізації надходжень та виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства та раціональним використанням власних і залучених фінансових ресурсів. Від вдалої реалізації зазначених заходів на практиці залежить успіх і прибутковість діяльності суб'єкта господарювання. Натомість, прорахунки в процесі управління грошовими активами загрожують зростанням фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансових ресурсів. Щоправда, взаємозв'язок оптимізації грошового капіталу підприємства з результатами його фінансово-господарської діяльності та показниками фінансового стану потребують подальших наукових досліджень.

Література

1. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
2. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К., 2008. – 387 с.
3. Перевознюк В. В. Оптимізація фінансового забезпечення підприємств водопостачання та водовідведення України / В. В. Перевознюк // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 8. – С. 291–296.
4. Харченко В. А. Система управління грошовими потоками підприємства / В. А. Харченко // Вісник економічної науки України. – 2011. – № 1. – С. 161–165.